

آیین نامه ستاد اقامه نماز

مقدمه

اهمیت اقامه نماز در دانشگاه‌ها و ضرورت انسجام بخشی به فعالیت‌های فرهنگی در حوزه نماز و نیایش، مسولان امر را بر آن داشت تا با استفاده از تجربیات و ظرفیت فکری موجود در مجموعه‌های مدیریت دانشگاهی به ساماندهی و تصویب قوانین و مقررات مرتبط با فریضه اقامه نماز در دانشگاه‌ها بپردازند.

با تصویب هیات محترم وزیران در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۸ ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها تشکیل گردید و آیین نامه‌های مرتبط با حوزه فعالیت آن به تصویب ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها رسید.

مجموعه‌ای که پیش روی شماست حاوی مقررات و آیین نامه‌های ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها و آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز تصویب هیات وزیران و ضوابط اجرایی هزینه‌های مربوط به انجام فریضه نماز و امور دینی می‌باشد.

امید است با بهره‌مندی از توان و ظرفیت بالای دانشگاه‌ها و همفکری با صاحبان نظران به هدف توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز در دانشگاه‌ها دست یابیم.

راز موفقیت در دسترسی به هدف‌های بزرگ و والا، همین پیگیری و استمرار در طلب است. (مقام معظم رهبری - اجلاس سوم / شهریور ۱۳۷۲)

منشور اقامه نماز در دانشگاه‌ها و مراکز وابسته

در راستای مصوبات جلسه‌های شماره ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۴۵۹، ۴۶۶ و ۴۰۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی «آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز» مصوبه هیات محترم وزیران در تاریخ ۱۳۷۵/۱۱/۲ «منشور اقامه نماز در دانشگاه‌ها و مراکز وابسته» به شرح ذیل می‌باشد.

ارکان ستاد اقامه نماز در دانشگاه‌ها

ماده ۱- ستاد اقامه نماز در دانشگاه‌ها در سه رده تشکیل می‌گردد:

الف: ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها

ب: ستاد اقامه نماز در دانشگاه‌ها

ج: ستاد اقامه در دانشگاه

ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها

ماده ۲: اعضای ستاد عالی اقامه در دانشگاه‌ها عبارتند از:

۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۲- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۳- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

۴- دبیر ستاد عالی اقامه نماز

۵- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

۶- رئیس جهاد دانشگاهی

۷- رئیس ستاد مرکزی اقامه نماز

ماده ۳: ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها مسئولیت سیاست‌گذاری، هماهنگی و نظارت بر اقامه نماز در دانشگاه‌ها را بر عهده دارد.

ماده ۴: رئیس ستاد از میان اعضاء شورا با اکثریت آراء توسط اعضای ستاد تعیین می‌گردد.

ماده ۵: دبیر ستاد با پیشنهاد رئیس و موافقت اعضا، با حکم وی منصوب می‌گردد.

تبصره: دبیرخانه ستاد عالی در دفتر مرکزی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها مستقر می‌باشد.

ماده ۶: به منظور انجام بحث‌های کارشناسی «کمیته کارشناسی» با ترکیب اعضای کمیته هماهنگی فعالیتهای فرهنگی دانشگاه‌ها (معاون دانشجویی و فرهنگی وزارت علوم تحقیقات و فناوری، معاون فرهنگی

دانشجویی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، معاون فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی، معاون فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و معاون فرهنگی جهاد دانشگاهی) و دبیر ستاد عالی تشکیل می‌گردد.

ستاد اقامه نماز در دستگاه‌ها

ماده ۷: جهت اجرای مصوبات ستاد عالی نماز، برنامه ریزی جهت فعالیت‌های مربوط به اقامه نماز در زیر مجموعه‌ها، «ستاد اقامه نماز» در هر دستگاه تشکیل می‌گردد.

تبصره: منظور از دستگاه‌ها، وزارتخانه‌های علوم تحقیقات و فناوری، بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد.

ماده ۸: آیین نامه ستاد اقامه نماز مربوط به هر دستگاه، به پیشنهاد همان دستگاه و پس از کارشناسی در «کمیته کارشناسی» در ستاد عالی اقامه نماز تصویب می‌گردد. ستاد اقامه نماز در دانشگاه

ستاد اقامه نماز در دانشگاه

ماده ۹: جهت برنامه ریزی و اجرای فعالیت‌های مربوط به اقامه نماز در راستای مصوبات ستاد عالی، آیین نامه و دستورالعمل‌های ستاد اقامه نماز هر دستگاه، در هر دانشگاه «ستاد اقامه نماز» تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۰: آیین نامه ستاد اقامه نماز در دانشگاه توسط دستگاه مربوطه به ستاد عالی پیشنهاد می‌گردد و پس از کارشناسی و تصویب در ستاد عالی از طریق دستگاه مربوطه به دانشگاه‌ها ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۱: این منشور در ۱۱ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۷ توسط اعضای ستاد عالی اقامه نماز به تصویب رسید.

مصوبه هیئت وزیران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۴/۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۱۵۱۵ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۸ ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

تصویب نامه شماره ۵۱۸۶۷/ت/۱۷۳۲۳ هـ مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰، موضوع آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

متن زیر به عنوان ماده (۲) به آیین نامه یاد شده اضافه می‌شود و ماده (۲) قبلی و تبصره آن به ترتیب به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) منظور می‌شوند:

«ماده ۲- به منظور سیاست‌گذاری، نظارت، تقویت و انسجام بخشی ستادهای اقامه نماز و ترویج فرهنگ این فریضه مهم در دانشگاه‌های کشور ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها با حضور افراد زیر تشکیل می‌گردد:

- ۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۳- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
- ۴- رئیس ستاد مرکزی اقامه نماز کشور
- ۵- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی
- ۶- رئیس جهاد دانشگاهی
- ۷- دبیر ستاد عالی اقامه نماز دانشگاه‌ها

مصوبه شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها

نظر به مصوبه جلسه ۱۲۸ شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به شرح ذیل، مستدعی است دستور فرمایید اطلاع رسانی لازم در حوزه‌های تابعه صورت پذیرد:

«نظر به توجه و توصیه شریعت اسلام به اقامه نماز در ابتدای وقت شرعی، مقتضی است کلیه استادان محترم و گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی از برنامه ریزی آموزشی و برگزاری کلاس‌های درس همزمان با اوقات شرعی ظهر و مغرب اجتناب نموده و با استماع اذان، کلاس را برای ادای فریضه تعطیل نمایند» (دبیرخانه شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی)

رونوشت:

- جناب آقای دکتر محمدمهدی زاهدی
- وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری
- جناب آقای دکتر باقری لنکرانی
- وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- جناب آقای دکتر عبدا... جاسبی
- ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی

آیین نامه ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

در قرآن کریم و سیره اهل بیت (ع) امت اسلامی به برپا داشتن نماز دعوت شده‌اند و همانگونه که عدالت اجتماعی نماد حکومت دینی در امور دنیایی است، اقامه نماز نیز نماد حکومت دینی در امور معنوی جامعه است بدین جهت است که مسئولان و مدیران حکومت در هر رده ای که باشند به برپاداشتن نماز در اجتماع و نه صرفاً خواندن نماز، توصیه و توصیف شده اند.

«الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلوه...»

انقلاب اسلامی ایران نیز که در راه آرمان‌های حکومت دینی گام برمی‌دارد از آغاز تا امروز توجه بسیاری به نماز داشته است. ولی این توجه کمتر دارای نظام و هماهنگی بوده است. لذا ضرورت ایجاد انسجام بیشتر در اقامه نماز در جامعه و خصوصاً در دانشگاه‌ها احساس می‌شود.

براین اساس و به منظور بهره‌برداری بیشتر از امکانات بالقوه حاکمیت در راه ترویج فرهنگ نماز «آیین نامه ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» به شرح ذیل می‌باشد.

ماده ۱: تعریف

ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که به اختصار در این آیین نامه «ستاد» نامیده می‌شود براساس آیین نامه توسعه و ترویج فرهنگ نماز مصوب هیات محترم وزیران و ماده ۷ منشور اقامه نماز در دانشگاه‌ها تشکیل می‌گردد.

ماده ۲: هدف

- تقویت، توسعه و اشاعه فرهنگ نماز در مجموعه های تحت پوشش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ماده ۳: وظایف ستاد

- ۱- تهیه و تدوین دستورالعمل‌ها و سیاستگذاری اجرایی در جهت توسعه و تقویت اقامه نماز در ستاد و واحدهای دانشگاهی، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی تحت پوشش براساس رهنمودها و پیام‌های مقام معظم رهبری، آیین نامه توسعه و ترویج فرهنگ نماز و مصوبات ستاد عالی اقامه نماز.
- ۲- برنامه ریزی در جهت فراهم کردن زمینه های لازم برای فعالیت‌های مطالعاتی و تحقیقاتی در حوزه اقامه نماز.
- ۳- تلاش در جهت توسعه و تجهیز مساجد و نمازخانه‌های دانشگاه‌ها و واحدهای مربوطه
- ۴- برنامه ریزی در جهت تامین اعتبار لازم برای اجرایی نمودن سیاست‌ها و برنامه های اقامه نماز
- ۵- اهتمام به توسعه نمازهای جماعت
- ۶- نظارت بر حسن اجرای آیین نامه و دستورالعمل‌ها و ارزیابی عملکرد واحدهای تحت پوشش
- ۷- ارائه گزارش عملکرد موردی و سالانه به دبیرخانه ستاد عالی اقامه نماز.

ماده ۴: اعضاء ستاد

- ۱- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (رئیس ستاد)
- ۲- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها یا نماینده تام‌الاختیار
- ۳- معاون سلامت
- ۴- معاون آموزش و امور دانشگاهی

۵- دبیر ستاد تعمیق و گسترش اسلام در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تبصره ۱: دبیر ستاد از بین اعضا و از سوی رئیس ستاد منصوب می‌گردد.

تبصره ۲: احکام اعضای ستاد از سوی رئیس صادر می‌شود.

ماده ۵: برگزاری جلسات

- جلسات ستاد با حضور رئیس و اکثریت اعضای ستاد رسمیت یافته و مصوبات با رای موافق اکثریت حاضر (۳ رای موافق) لازم الاجرا است

تبصره: در صورت عدم حضور رئیس با موافقت ایشان جلسه با مسئولیت یکی از معاونان اداره می‌شود.

- ستاد حداقل هر ماه یکبار تشکیل جلسه می‌دهد

ماده ۶: این آئین نامه در ۶ ماده، ۱۴ بند و ۴ تبصره در جلسه مورخ ۸۳/۱۰/۱۰ به تصویب اعضای ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

تبصره: هر گونه تغییر، اصلاح و بازنگری در این آئین نامه با پیشنهاد ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب ستاد عالی اقامه نماز دانشگاه‌ها صورت می‌گیرد.

آئین نامه ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز در دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

آئین نامه ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز در دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه

از آنجا که در جامعه ما علم آموزی و دین داری دو مولفه به هم پیوسته و تفکیک ناپذیرند، اهمیت توجه به وضع معنویت در کنار امور آموزشی ضروری به نظر می‌رسد و نماز مهمترین نماد معنویت و دین داری امت اسلامی است شایسته است به نقش آن در نوسازی معنوی جامعه و خصوصاً دانشگاه‌ها توجه شایانی گردد و امر اقامه نماز در دانشگاه با انسجام بیشتری انجام پذیرد. بدین جهت آئین نامه «ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» به شرح ذیل می‌باشد.

ماده ۱: تعریف

ستاد توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز دانشگاه که به اختصار در این آئین نامه «ستاد» نامیده می‌شود در راستای پیام‌ها و رهنمودهای مقام معظم رهبری، آئین نامه توسعه و ترویج فرهنگ نماز مصوب هیات محترم وزیران و ماده ۹ منشور اقامه نماز در دانشگاه‌ها تشکیل می‌گردد.

ماده ۲: هدف

تقویت جایگاه اقامه نماز و توسعه فرهنگ نماز در دانشگاه و مراکز وابسته

ماده ۳: وظایف

۱- برنامه ریزی مناسب در جهت گسترش فرهنگ نماز در دانشگاه برای دانشگاهیان (استاد، دانشجو، کارمند)

۲- تشویق و تکریم پژوهشگران در موضوعات مرتبط با نماز بویژه پایان نامه‌های دانشجویی

۳- اقدام شایسته در جهت احداث، تجهیز و پشتیبانی مساجد و نمازخانه‌ها به گونه ای که در هر دانشکده، خوابگاه، بیمارستان و سایر مراکز، مکان مناسب با عنوان مسجد یا نمازخانه در نظر گرفته شود.

۴- فراهم آوردن زمینه‌های لازم جهت توسعه نمازهای جماعت در تمام واحدها و مراکز مربوطه

۵- ارزیابی وضعیت اقامه نماز و برگزاری نمازهای جمعیت دردانشگاه

۶- ارائه گزارش موردی منظم پیرامون وضعیت نماز به ستاد اقامه نماز دستگاه و حسسب ضرورت به دبیرخانه ستاد عالی

۷- حمایت از فعالیتهای فرهنگی دانشگاهیان مرتبط با اقامه نماز

۸- برنامه ریزی جهت عدم تلاقی برنامه کلاس‌ها، جلسات، صرف غذا و سایر فعالیتهای رسمی با وقت برگزاری نماز

۹- اقدامات لازم از طریق برنامه های فرهنگی- هنری و سایر روش‌های موثر به منظور ارتقاء دانش و بینش دانشگاهیان و خانواده‌های آنها در مورد نماز و فلسفه نماز

۱۰- تشویق دانشگاهیان فعال در عرصه ترویج و تبلیغ فرهنگ اقامه نماز

۱۱- برنامه ریزی جهت پخش اذان در اوقات شرعی حتی الامکان به صورت زنده در مساجد و نمازخانه‌ها

۱۲- زمینه سازی جهت مشارکت دانشگاهیان بویژه دانشجویان در ترویج فرهنگ نماز و اقامه نمازهای جماعت

ماده ۴:

دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه مسئول تأمین ائمه جماعات می‌باشد

ماده ۵: اعضاء ستاد

۱- رئیس دانشگاه (رئیس ستاد)

۲- مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه (دبیر ستاد)

۳- معاون درمان

۴- معاون دانشجویی

۵- مسئول واحد جهاد دانشگاهی

۶- مدیر گروه معارف اسلامی

۷- یک نفر از اعضاء هیات علمی فعال در حوزه اقامه نماز به انتخاب رئیس دانشگاه

۸- یک نفر از دانشجویان فعال در عرصه اقامه نماز به انتخاب رئیس دانشگاه

ماده ۶: برگزاری جلسات

۱- جلسات ستاد با حضور رئیس و اکثریت تعضاء ستاد رسمیت یافته و مصوبات با رای موافق اکثریت حاضر لازم الاجرا است

تبصره: در صورت عدم حضور رئیس با موافقت ایشان جلسات با مسئولیت یکی از اعضاء ستاد اداره می‌شود

۲- ستاد بر حسب مورد می‌تواند از صاحب نظران از جمله مسئولان ستاد اقامه نماز استان و شهرستان دعوت به عمل آورد.

۳- ستاد حداقل هر ماه یک بار تشکیل جلسه می‌دهد.

ماده ۷:

هزینه‌های اجرای ماده ۳ و ۴ از محل اعتبارات دانشگاه تأمین می‌شود.

ماده ۸:

این آیین نامه در ۸ ماده، ۲۳ بند و ۲ تبصره در جلسه مورخ ۱۰/۱۰/۸۳ به تصویب اعضاء ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

تبصره: هر گونه تغییر، اصلاح و بازنگری در این آیین نامه با پیشنهاد ستاد توسعه و ترویج فرهنگ نماز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تصویب ستاد عالی اقامه نماز در دانشگاه‌ها صورت می‌گیرد.

ماموران بخشهای گوناگون دولتی، توصیه‌ها و دستورهای وزرای محترم درباره نماز را به طور جدی دنبال کنند. همه سطوح و بخش‌ها در این تلاش مقدس سهیم شوند و سهمی از اجر آن را نصیب خود کنند. (مقام معظم رهبری- اجلاس هشتم/ شهریور ۱۳۷۷)

ضوابط اجرایی بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور در مورد هزینه‌های مربوط به اقامه نماز و امور دینی

ماده ۱۰: به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود هزینه‌های مربوط به انجام فریضه نماز و امور دینی، پایگاه‌های بسیج ادارات و مکان برگزاری مناسبت‌های ملی و مذهبی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت را در قالب اعتبار مصوب پرداخت نمایند.

اکنون این سوال بسیار جدی و مهم برای این جانب مطرح است، که مسئولان اجرایی مخاطب این مطالبات (اقامه نماز) تا چه حد به وظیفه خود عمل کرده‌اند؟ (مقام معظم رهبری)

عناوین اولویتهای فعالیت‌های فرهنگی موضوع ماده ۴ آیین نامه اجرای بند (ی) ماده ۱۰۴ قانون برنامه چهارم توسعه کشور

به استناد ماده ۴ آیین نامه اجرایی بند (ی) ماده ۱۰۴ قانون برنامه چهارم توسعه، موضوع تصویب نامه شماره ۷۷-۸۱۶ ت ۳۳۳۲۴ ه مورخ ۸۵/۹/۱۸ هیات محترم دولت، عناوین و اولویتهای فعالیت‌های فرهنگی، هنری، سینمایی و مطبوعاتی به شرح زیر اعلام می‌شود:

الف) فضایل اخلاقی و معارف اسلامی

براساس اصول سیاست فرهنگی کشور، فضایل اخلاقی و معارف اسلامی عبارت است از حاکم بودن بینش توحیدی بر تمامی شئون و عرصه حیات فردی و اجتماعی و نقش تاثیر بنیادی اعتقاد به اصول و فروع دینانت مانند وحی، نبوت، امامت، عدالت، معاد، تبری و تولی در جامعه اسلامی، کرامت ذاتی و شرافت

انسان، همانندی و برابری انسان‌ها و عدم تمایز بین رنگ‌ها، نژادها و اقوام خیرخواهی، کمال جویی، آرمان خواهی، اصالت ارزش‌های معنوی، روحیه استقلال، حریت، عزت نفس، مسئولیت پذیری آدمی، تقوی، علم و جهاد

ب: موضوعات محور این فعالیت‌ها عبارت است از:

قرآن کریم، سیره اهل بیت (ع) و مهدویت، اندیشه‌های حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری، نماز و مسجد، انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و ایثار و شهادت، تحکیم خانواده، کتاب‌خوانی، وحدت ملی و هویت اسلامی، خودباوری امید و نشاط فردی و اجتماعی، استکبار ستیزی، حجاب و عفاف

ج: عناوین فعالیت‌ها

- ترویج فعالیت‌های قرآنی

* تشکیل و توسعه دارلقرآن با امکانات صوتی و تصویری

* تقویت کتابخانه‌ها به آثار مکتوب و نرم افزارهای قرآنی، کتاب، مطبوعات و سایر آثار صوتی و تصویری فرهنگی و هنری

* تهیه جزوات، کتب، لوح فشرده و تابلوهای زیبا با محتویات آیات قرآن کریم، روایات اهل بیت (ع)، آثار باستانی و اماکن زیارتی

- ترویج فرهنگ نماز

- ترویج و توسعه فرهنگ کتاب خوانی از جمله برگزاری مسابقات

* کتاب‌های دینی و قرآنی، دفاع مقدس، ایثار و شهادت، کتاب‌هایی با مضامین آموزش‌های اجتماعی و رشد فضایل اخلاقی

کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و استانداری‌های سراسر کشور

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱ بنا به پیشنهاد شماره ۳۰۲۲ مورخ ۱۳۷۵/۸/۱ ستاد اقامه نماز و با عنایت به توصیه‌های مقام معظم رهبری به ششمین اجلاس سراسری نماز، آیین نامه اقامه نماز را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز (همراه با اصلاحات مورخ ۸۱/۱۱/۲)

ماده ۱: کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی و انقلاب اسلامی، شهرداری‌ها، بانک‌ها، مراکز آموزشی و پژوهشی و سازمان‌ها و موسساتی که شمول مقررات عمومی در مورد آنها مستلزم ذکر نام است، مشمول این آیین نامه می‌باشند

ماده ۲: وزرا یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه‌های مشمول این آیین نامه متصدی اقامه نماز در دستگاه تحت نظر خود می‌باشند.

تبصره: وزرا یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه‌های مشمول این آیین نامه می‌توانند یک نفر واجد شرایط (ترجیحاً یکی از معاونان خود) را به عنوان مسئول پیگیری این آیین نامه در سطح وزارتخانه یا دستگاه تحت نظر خود تعیین نمایند و یا ستادی برای رسیدگی به امور مساجد و نمازخانه‌های واحدها و ادارات تابعه تشکیل دهند.

ماده ۳: با توجه به نظر مقام معظم رهبری، در کلیه دستگاه‌های مشمول این آیین نامه و واحدهای تابعه آنها در سراسر کشور، به منظور ادای فریضه نماز، حداکثر مدت (۲۰) دقیقه زمان در وقت فضیلت و ترجیحاً بلافاصله پس از اذان در نظر گرفته شود تا امکان شرکت کلیه مدیران و کارکنان دستگاه‌های مزبور در مراسم نماز جماعت فراهم شود.

تبصره: در صورتی که به تشخیص وزیر و یا بالاترین مقام مسئول دستگاه به لحاظ حساسیت شغلی، شرکت همه کارکنان به صورت یکجا در نماز جماعت میسر نباشد، کارکنان با در نظر گرفتن مقتضیات محل کار، نماز خود را اقامه خواهند نمود.

ماده ۴: در کلیه دستگاه‌های مشمول این آیین نامه برای ایجاد امکان برگزاری نماز در وقت فضیلت آن، اقدامات زیر صورت گیرد:

الف: برنامه کلیه جلسات و اجتماعات و همچنین سایر برنامه‌ها حتی الامکان به گونه‌ای تنظیم شود که با وقت نماز تلاقی نداشته باشد و در هر حال با فرا رسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

ب: محل مناسب و آراسته‌ای که گنجایش آن متناسب با تعداد کارکنان و مراجعه کنندگان باشد به عنوان نمازخانه پیش‌بینی شود

ماده ۵: در کلیه دستگاه‌های مشمول این آیین نامه به منظور ارتقای دانش و بینش کارکنان و خانواده آنها در مورد نماز و فلسفه و راز و رمز، آن اقدامات لازم از طریق برگزاری جشنواره‌ها، نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری، مسابقات کتاب‌خوانی و دوره‌های آموزشی و سایر روش‌های موثر به صورت فراگیر به عمل آید.

ماده ۶: وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، علاوه بر موارد فوق الذکر، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف: بخشی از مطالب جزوه‌های آموزشی مراکز پیش دبستانی به نماز اختصاص داده شود و خردسالان به صورت تشریحی و تصویری با نماز آشنا شوند.

ب: بخشی از مطالب کتب دروس دینی، معارف و بینش اسلامی دبستان‌ها مدارس راهنمایی، دبیرستان‌ها، نهضت سواد آموزی، مراکز پیش دانشگاهی و مراکز تربیت معلم، متناسب با هر یک از گروه‌های سنی به نماز اختصاص داده شود و کودکان، نوجوانان، جوانان و بزرگسالان با مفاهیم نماز آشنا شوند.

پ: کلیه معلمان، دبیران و اساتید مراکز آموزشی به روش‌های مناسب با فلسفه نماز آشنا شده و شیوه‌های اثرگذاری بر دانش آموزان و دانشجویان را بیاموزند.

ت: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در برنامه‌ها و تولیدات آموزشی و تفریحی خود (اعم از کتب، جزوه‌ها، فیلم‌ها و غیره) موضوع نماز را به طور جدی مطرح نموده و برای آن جایگاهی خاص قایل شوند

ث: در کلیه مراکز آموزشی و پرورشی، محلی برای برگزاری نماز تعیین شود و فضای عمومی این مراکز همواره مشوق دانش آموزان و دانشجویان برای اقامه نماز و زنده نمودن فرهنگ نماز باشد.

ج: در طرح‌های ساختمانهای جدید مراکز آموزشی و پرورشی، محل نمازخانه به صورت شاخص مورد نظر قرار گیرد.

چ: در اردوها، برنامه‌ها و جشنواره‌های آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی با فرارسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

ح: برنامه ساعات درسی مراکز آموزشی به گونه‌ای تنظیم شود که با فرارسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

خ: انجمن اولیا و مربیان در جلسات و برنامه‌های خود، والدین را نسبت به امر نماز فرزندان توجیه و تشویق نموده و نسبت به تشویق والدین برای ساخت نمازخانه در مدارس اقدام نمایند.

د: سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور بودجه لازم را برای احداث نمازخانه در مراکز آموزشی فاقد نمازخانه پیش بینی نماید، به نحوی که سالیانه تا ۱۰ درصد در این مراکز نمازخانه مناسب احداث گردد.

ذ: بین مدارس و مساجد همجوار آنها ارتباط برقرار شود و دانش آموزان برای شرکت در مراسم نماز جماعت و جمعه ترغیب شوند.

ر: در کتابخانه‌ها جایگاه ویژه‌ای برای کتب مربوط به نماز اختصاص یافته و نسبت به جمع آوری آثار منتشر شده در خصوص نماز اقدام شود تا تر اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد.

ماده ۷: وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف: بخشی از مطالب کتب و جزوات آموزش معارف اسلامی به ذکر فلسفه و راز و رمزهای نماز اختصاص یابد.

ب: ساعات درسی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به گونه‌ای تنظیم شود که با فرارسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

پ: بخشی از فعالیت‌های پژوهشی و تالیف پایان‌نامه‌های دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در رشته‌های ذربط به پژوهش پیرامون نماز اختصاص یابد.

ت: در کلیه مراکز آموزشی، درمانی و بهداشتی و سایر واحدهای تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، محل مناسب و پاکیزه‌ای با گنجایش کافی برای برگزاری نماز اختصاص یافته و برای اقامه نماز توسط بیماران نیز تسهیلات لازم فراهم شود.

ث: سازمان بهزیستی کشور بخشی از جزوه‌های آموزشی مهدهای کودک را به نماز اختصاص داده و به صورت تشریحی و تصویری خردسالان را با نماز آشنا سازد.

ماده ۸: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی موظفند به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف: آن دسته از فیلم‌ها، نمایش‌ها و فعالیت‌های هنری اعم از شعر، نقاشی، سرود، مقاله و قصه که به تعمیق و گسترش فرهنگ نماز پرداخته و بیانگر فلسفه نماز می‌باشند، مورد حمایت قرار گرفته و تسهیلات لازم در اختیار تولید کنندگان آنها قرار گیرد و بهترین آثار مورد تشویق واقع شوند.

ب: صاحبان مطبوعات و مجلات، شعرا، نویسندگان و ناشران ترغیب شوند که فرهنگ نماز را در آثار و نشریات خود مورد توجه قرار داده و به نشر و تعمق آن در جامعه بپردازند.

پ: کلیه کتابخانه‌های عمومی، آثار وزن منتشر شده در زمینه نماز را در جهت استفاده علاقه‌مندان گردآوری نمایند.

ت: درباره موضوع نماز، جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های فرهنگی، هنری و مسابقات کتاب‌خوانی برگزار شود.

ث: تدابیر لازم جهت پیش‌بینی محل مناسب و پاکیزه با امکانات لازم برای برگزاری نماز و نظافت و نگهداری آنها، در مهمانخانه‌ها (هتل‌ها)، مهمانسراها و مهمانپذیرها، مراکز ایرانگردی و جهانگردی و بخصوص خوراک‌سراهای (رستوران‌های) مستقر در جاده‌ها، اتخاذ شود.

ج: در طرح‌های جدید ساختمانی مهمانخانه‌ها (هتل‌ها)، مهمانسراها مهمانپذیرها، مراکز ایرانگردی و جهانگردی، نمایشگاه‌ها و مراکز فرهنگی - هنری و گنجینه‌ها (موزه‌ها) فضای لازم برای مسجد یا نمازخانه به صورت شاخص پیش‌بینی شود.

چ: سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با انجام مطالعات بین‌المللی در مورد نماز، ابتکارات و خلاقیت‌های موجود در سایر کشورهای مسلمان درباره نماز را جمع‌آوری نموده و فرهنگ اقامه نماز را در سطح جهان با تهیه و ارسال کتاب، نوار، فیلم و جزوه‌های متناسب با هر کشور ترویج نماید.

ماده ۹: سازمان تبلیغات اسلامی موظف است در صورت درخواست دستگاه اجرایی، به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، نسبت به تامین نیروی انسانی (امام جماعت) مورد نیاز برای اقامه نماز جماعت در مساجد و نمازخانه‌های دستگاه‌های اجرایی برنامه‌ریزی لازم را به عمل آورد و هزینه‌های مربوط به اجرای این ماده از محل اعتبارات دستگاه‌های اجرایی پرداخت می‌شود.

تبصره: مفاد این ماده در دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی و بیمارستان‌های آموزشی و واحدهای وابسته به آنها توسط دفاتر نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها اجرا خواهد شد.

ماده ۱۰: سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور ترویج فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف: برنامه‌های مناسب و مستمر جهت آموزش احکام و فلسفه نماز برای گروه‌های مختلف سنی بخصوص کودکان و نوجوانان تهیه و پخش شود و با بیان هنری، فرهنگ اقامه نماز به طور مستقیم و غیر مستقیم ترویج شود.

ب: در فیلم‌ها و مجموعه‌های نمایشی (سریال‌ها)، در جاهایی که اقامه نماز به عنوان جزئی از فرهنگ عمومی جامعه مطرح می‌شود اقامه نماز توسط شخصیت‌های مثبت فیلم به نمایش درآید.

پ: جلوه‌هایی از نماز نوجوانان به نمایش درآید.

ت: برنامه‌های مناسب و ابتکاری با موضوع نماز تهیه و پخش و نسبت به معرفی نمایش‌ها و فعالیت‌های هنری در این خصوص اقدام شود.

ماده ۱۱: وزارت راه و ترابری موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف: برنامه حرکت قطارها و حتی المقدور پرواز هواپیماها به گونه‌ای تنظیم شود که امکان اقامه نماز برای مسافران فراهم باشد.

ب: در کلیه جاده‌ها علائم و تابلوهای مربوط به مساجد بین راهی و شبانه روزی به صورت زیبا و مناسب تهیه و نصب شود.

پ: ترتیبی اتخاذ شود تا کلیه اتوبوس‌های بین شهری در هنگام فرا رسیدن اوقات نماز در محلی مناسب برای اقامه نماز مسافران (ترجیحا مساجد بین راهی) توقف نمایند و زمان لازم را برای انجام این فریضه در اختیار مسافران قرار دهند.

ت: در کلیه پروژه‌های مربوط به ساخت راهدارخانه و پایانه‌های مسافری، احداث نمازخانه مناسب پیش بینی شود.

ماده ۱۲: وزارت نفت طرح احداث نمازخانه در کنار جایگاه‌های سوخت رسانی بین راهی را تکمیل نموده و توسعه بخشد و در خصوص حفظ و نگهداری آنها نظارت نماید.

ماده ۱۳: سازمان تربیت بدنی موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف: در اردوها و برنامه‌های آموزشی و تمرینات، ورزشکاران با فرهنگ نماز آشنا شوند.

ب: در اردوها، مسابقات و تمرینات داخلی و خارجی، با فرا رسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

پ: در ورزشگاه‌ها جهت اقامه نماز توسط تماشاگران تسهیلات لازم فراهم شود.

ماده ۱۴: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف: در نظام گزینش و ارزیابی عملکرد مدیران، میزان اهتمام آنان به نماز را مدنظر قرار دهد.

ب: در دوره‌های آموزش ضمن خدمت کارکنان دولت، مباحث مربوط به فلسفه و رموز نماز ارائه شود.

ماده ۱۵: وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات و کار و امور اجتماعی موظفند به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز تدابیر لازم را برای تحقق موارد زیر اتخاذ نمایند:

الف: در کلیه کارخانه‌ها، موسسات، شرکتها و واحدهای تابعه وزارتخانه‌های فوق الذکر، محل مناسب و پاکیزه برای اقامه نماز با گنجایش کافی متناسب با تعداد کارگران و کارکنان هر واحد، تعیین و تجهیز شود.

ب: برنامه ساعات کار کارگران به گونه‌ای تنظیم شود که با وقت نماز تداخل نداشته باشد و در صورتی که تداخل اجتناب ناپذیر باشد، کارگران به صورت نوبتی در مراسم اقامه نماز شرکت نمایند.

پ: در کلیه کارخانه‌ها، موسسات، شرکتها و واحدهای تابعه وزارتخانه‌های فوق الذکر برنامه‌های مناسب جهت ارائه آموزش نماز و فلسفه آن به کارکنان و کارگران و خانواده‌های آنها اجرا شده و ضوابط و اقدامات تشویقی لازم به منظور ترویج فرهنگ اقامه نماز پیش بینی شود.

ماده ۱۶: وزارت بازرگانی موظف است تمهیدات و اقدامات لازم را برای ترغیب و تشویق بازارها و صنوف جهت برگزاری نماز جماعت در اول وقت به عمل آورد.

ماده ۱۷: سازمان برنامه و بودجه موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف: تامین اعتبار خاص در بودجه جاری کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور جهت تامین مخارج جاری مساجد، نمازخانه‌ها، وضوخانه‌ها و سرویس‌های بهداشتی در واحدهای تحت پوشش آنها.

ب: اعطای مجوز لازم به کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور جهت استفاده از اعتبار مربوط به آموزش کارکنان در زمینه ارائه آموزش نماز و ترویج فرهنگ نماز.

پ: تامین اعتبار خاص جهت وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تربیت بدنی جهت اجرای برنامه‌های پیش بینی شده در این آیین نامه برای وزارتخانه‌های مزبور در زمینه ترویج فرهنگ نماز.

ت: تامین اعتبار خاص جهت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی جهت استفاده از ابزار هنر در امر ترویج نماز.

ث: تامین اعتبار خاص برای وزارتخانه‌های راه و ترابری و فرهنگ و ارشاد اسلامی و آموزش و پرورش جهت احداث، تجهیز و نگهداری مساجد و نمازخانه‌های واقع در جاده‌ها، پایانه‌ها، مراکز آموزشی، مراکز فرهنگی و هنری، مبادی ورودی کشور و خوراک سراهای (رستوران‌های) بین راهی و وضوخانه‌ها و سرویس‌های بهداشتی آنها.

ج: تامین اعتبار لازم برای سایر دستگاه‌های اجرایی کشور جهت اجرای برنامه‌های پیش بینی شده در این آیین نامه.

ماده ۱۸: سازمان اوقاف و امور خیریه موظف است در حدود مقررات خود تسهیلات لازم را برای توسعه و تعمیق فرهنگ نماز و احداث، تجهیز و تعمیر مساجد و نمازخانه‌های بین راهی فراهم آورد و از طریق برگزاری مسابقات و کلاس‌های مربوط، تشویق و تبلیغ لازم را اعمال نماید.

ماده ۱۹: کلیه دستگاه‌ها مکلفند بر نحوه نگهداری، زیباسازی، بهسازی و بهداشت عمومی نمازخانه‌ها نظارت نمایند.

ماده ۲۰: نظارت بر اجرای این آیین نامه بر عهده بالاترین مقام دستگاه می‌باشد.